

ABSTRACT

Molla Bedruddîn, He was born Tillo in Siirt. He trained by taking lessons from the famous scholars of the period in various madrasas there were, and he is an important scholar who has appeared more in the linguistic sciences. He has been busy about science and educating students throughout his life, so to say Molla Bedruddîn, is symbolic of the wise word that *'Request information from the cradle to the grave'*.

One of the most important works of Molla Bedruddîn is the *Tefsîru ebde'i'l-beyân li cemî'i âyi'l-Kur'ân* the subject of our study, while the practices related to the science of grammar are given a great deal of attention aslo sub-science branches related to other Arabic languages are included such as sarf, lügat and belâga, in this work.

In this study was given information about Molla Bedruddîn Sancar's life, scientific personality and his works, his work that *Tefsîru ebde'i'l-beyân li cemî'i âyi'l-Kur'ân* was introduced, and the grammar practices related to the subjects merfû'ât in the book have been identified and evaluated. In addition informations are given about merfû'ât's subjects such as subject, null-subject, mübtedâ, haber, ismi of kane and it's similars and haber of inne and it's similars.

Keywords

Molla Bedruddîn, Ebde'u'l-Beyân, Nahiv, Sarf, Belâgat, Merfû'ât.

ÖZET

Molla Bedruddîn, Siirt'in Tillo ilçesinde doğmuş, orada bulunan çeşitli medreselerde dönemin meshur âlimlerinden ders alarak yetişmiş ve daha çok dil ilimlerinde temâyüz etmiş önemli bir âlimdir. Adeta “*Beşikten mezara ilim talep ediniz.*” hikmetli sözünün canlı örneği olan Molla Bedruddîn, hayatı boyunca ilimle ve talebe yetiştirmekle meşgul olmuştur.

Molla Bedruddîn'in kaleme aldığı en önemli eserlerinden biri çalışmamızın konusu olan *Tefsîru ebde‘i‘l-beyân li cemî‘i âyi‘l-Kur‘ân*'dır. Bu eserde nahiv ilmiyle ilgili uygulamalara yoğun bir şekilde yer verilirken, sarf, lügat ve belâgat gibi diğer Arap diliyle ilgili alt bilim dallarına da yer verilmiştir.

Bu çalışmamızda, Molla Bedruddîn Sancar'ın hayatı, ilmî şahsiyeti ve eserleriyle ilgili bilgi verilmiş, *Tefsîru ebde‘i‘l-beyân li cemî‘i âyi‘l-Kur‘ân* adlı eseri tanıtılmış ve eserde geçen merfû‘ât konularıyla ilgili nahiv uygulamaları tespit edilip değerlendirilmiştir. Ayrıca eserde geçen fâil, nâibu‘l-fâil, mübtedâ, haber, kâne ve benzerlerinin ismi ve inne ve benzerlerinin haberi gibi merfû‘ât konuları hakkında bilgi verilmiştir.

Anahtar Sözcükler

Molla Bedruddîn, Ebde‘u‘l-Beyân, Nahiv, Sarf, Belâgat, Merfû‘ât.